

Stevan
Raičković
(1928)

* * *

Iz teme te kličem, o pesem, in iz nič.
Iz obrisa brega in iz sence ptiča.

Pod tvojim čelom že beseda prva kljuje,
a za telesom tvojim zaman roké stegujem.

Iz ilovice gnetem te, iz gline mešam,
mehčam te z rodno reko, iz sanj te utelešam.

Omet odstranjam, apno strgam z zida,
kot stolp gradim te, klešem, zidam.

Iz reke in nespečnosti gradim ograjo.
Z drevesci te ograjam, s travo vsajam.

Zalivam s solzami drevesne korenine,
da te drevesna senca zaščiti pred vročino.

Kamnito glavo klešem, dolbem očesna dupla.
Enkràt imam te mrtvo. Enkràt te živo zgubljam.

PESEM IN SMRT Moja pesem nima ostrih zob,
v njej je goli molk in mir
in počasna hoja na poslednji rob,
pod katerim vabi mrzel vir.

Moja pesem ni težka beseda,
pa čeprav je trpek gosti zvok.
V njej ni kaplje, ki ozdravi zmedo
v glavi, roke, skrivljene v lok.

Moja pesem je kakor dolina,
kjer je okamenel kamniti volk.
Moja pesem stopa zadenjsko v temino:

zatemnila je pogled z motnjavo,
čutim le težak in temen zvok,
ki mi vleče roke stran, v daljavo.

KAMNATA Zaspite tam, kjer vas zadene,
USPAVANKA vi zli, vi dobri in vi zanesenci,
vi roke v travi in vi usta v senci,
vi ljubljani in vi okrvaveni,

zarastite se v modri sen kameni,
vi živi, vi že jutri ubiti,
vi črne vode v beli zračni peni,
mostovi, nad praznino uliti,

ustavi se, ti trava, ne uvêni:
zaspí kot kamen, meseček ognjeni,
zaspíte, trudni in užaloščeni.

Ti zadnja ptica: ti se obrni k meni
in izgovôri tiho vsa imena,
potem pa v zraku večno okamêni.

PO REKI Po reki plove ladja: val me zmoči.
 PLOVE LADJA Za njim še tretji, peti me zagrne.
 Izgine za ovinkom . . . V mislih vrnem
 se spet na ladjo: z njo grem, se odločim.

Na mokrem krovu sem — vrte se vitli.
 Čolnarji dvignejo pogled od dela:
 Kdo me je sem poslal? me zro debelo —
 in že spet delajo — kot da sem ničla.

Rumeno sonce mi čepi prav na temenu
 (natančno v sredo je uperilo konico).
 Na nebu skobec se podi za ptico —
 naj se še majhna nauči življenja.

Na premcu sva oba: jaz in poletje.
 Prikaže se oblak in brž izgine.
 Potem zazrem se skozi vodó v globino:
 neznana riba blodi v svojem svetu.

Za nami je zahod, breg, stena gozda.
 O prazni svet, kdo *mora* s tabo biti!
 Uprem oči v nebo: po njem letita
 dve ptici, majhna in velika (drozda?).

Skozi mrak se reka vedno bolj svetlika:
 iskrijo in bleščijo se valovi,
 potem bledijo vóde z nepoznanim krovom,
 ki se, vse bolj rdeč, naprej pomika.

Po reki plove ladja: na njej plujem
 in po obali zbiram hiše in stolpiče.
 Na strogem nebu zafrfoče ptiček:
 z očesom ga zastražim, zavarujem.

Za mano je dan, leto, trsje, pesek.
 Stojim na črnem kljunu: čisto bel sem.
 Čolnarji — drugi. Kakor skozi zaveso
 me zreta iz vodé dve ribji očesi . . .

Šum v vrbah, toda mrtev: proč je.
 Glas pa še dolgo v meni votlo odmeva.
 Šumim in gledam: samcat sam samevam
 ob reki v pesku. Stoti val me moči.

* * *

Celo noč smo, pesem, v beli list strmeli.
 (Raje bi kaj jedli, pili in zapeli!)

Bedasto zdaj zremo v listovo belino,
 kjer beseda suha vpija lesk praznine.

Ta beseda strašna zdi se nam ob zori:
 kot zgubljeni človek v snegu brez obzorja.

* * *

Vasko
 Popa
 (1922)

**Iz cikla Zeh
 nad Zehi**

POZABLJIVA Bila nekoč je neka številka
ŠTEVILKA Čista in okrogla kakor sonce
 Toda sama zelo sama